

Te Peretitenira'a No Porinetia farani

PIHA PUTURA'A PARAU 'API

Mahana toru 27 nō novema 2019

Te mau Fa'aotira'a a te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'aterehau

3,6 miriâ toata faatupuraa 'ohipa haamanahia te faa'oreraa tute

'Ua haamana te 'Apooraahau 'e 8 'opuaraa nō te faa'oreraa tute 'a te Fenua 'i ni'a 'i te faufaa 'amui 'e 3,6 miriâ toata.

'E 4 'opuaraa 'i te pae 'o te tapihaa numerahia 1,5 miriâ toata, 'are'a 'i te pae 'o te nohoraa 'ua piri atu 'ia 'i te 1 miriâ toata nō te faaturaa 'ohipa 'o nâ pae 'e piti. Te tuhaa 'o te hotera 'e te 'ohipa tautai 'o tei 'o te tai'ohia 'i roto tei ni'a 'i te faito 748 mirioni toata 'e 382 mirioni toata.

'I â 'amuihia, 'ua fârii te Fenua, nâ roto 'i te mau faa'oreraa tute, 'e faataa 1,07 miriâ toata nō te rahiraa 'e 8 'opuaraa. Te tâato'araa 'o teie mau 'opuaraa tauturuhia 'e te Fenua, 'ua ti'a mai 'e 35 tihepuraa taata nō te 'muaraa 'ohipa, e 'e noa'ahia 107 tihepuraa 'i â matara teie mau taiete.

Te faatureraa 'o te mau vâhi tautai 'i 'Atimaono

'I mua 'i te îtiraa 'o te faufaa ora 'i roto 'i te mau tairoto, 'Ua faaoti na 'o Papara 'e Teva 'i Uta 'e rave rahi a'e nei matahiti, 'i â pâruruhia te animara ora 'o tō na tairoto.

'Ua 'ohipa 'amui mai na nâ 'oire 'e piti nei 'e tō râua huiraatira, 'i maiha mai ai teie 'opuaraa 'amui 'o te tâ'oti'ati'araa ia 'i te mau tuhaa tairoto (ZPR) te « ZPR 'o Atimaono mai te tairoto 'o te Avaraa 'e te ava Aifa. 'O teie te tuhaa 'opanihia 'i â tautai nō te raoraa 'e 2 matahiti, 'e faaotiraa teie nō te faa'auhune faahouraa 'i teie tuhaa tairoto. 'E piti tuhaa fariihia 'i â tautai, 'a tahi te tuhaa tâpiri fenua 'e nâ tua mai.

'E titororaa faahiahia tei ravehia mai nâ roto 'i te fâfâraa 'i te huiraatira 'o nau 'oire 'e piti nei 'o tei fârii poupou 'i teie faanahoraa. Nâ te totaiete tivira tuha piti 'i rotopû 'i nau 'oire 'e tomite ti'aau mai 'i teie ZPR. 'Ua fârii poupou ato'a te 'Apooraahau 'i teie hinaaro 'o teie nau 'oire, 'e te 'opua nei 'i â haamau ato'a mai te tahi atu mau 'oire 'i teie faanahoraa ZPR. Tō Atimaono 'o te 13raa ia 'o te ZPR 'i te motu 'o Tahiti. Te vâhi pâpû ato'a, 'o te hinaaro 'o te huiraatira 'e ti'aau 'âpiti te 'oire 'e te feiâ tai'a 'i teie mau tuhaa rahui.

Fârerei faahouraa 'e te mau fatu fare râau

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

Nô te toparaa tarifa râau 'i Farani 'e te haamanaraa 'âpî nei 'o te ture Fenua 'i te pae 'o te tahi mau rênî 'ohipa 'ua hinaaro te mau fare râau 'e faatupu 'i te fâreireira.

'Ia-au 'i teie vairaa nei, te hinaaro nei te Faatereraa 'e faatupu 'i te arata'iraa 'âpî 'e te feiâ toro'a hoo râau, nô te faatere 'i te mau rave'a ti'a nô te 'ohipa hoo râau 'i Porinetia nei.

'Ua faaoti te 'Apooraahau 'e faataime 'i te faaueraa mana nô te 28 'o atopara 'e tauî ra 'i te mau faaueraa mana 'i ni'a 'i te mau tarifa hoo 'o te mau râau 'e te tâpe'araa 'i te maraaraa tarifa 'a te hoani, râau 'e faaho'ihia 'e te 'Afata Turuutaa.

E'ita te mau tarifa môri 'e tauî 'i titema nei

'Aita te mau tarifa môri 'e vai pâpû nei 'i ni'a 'i te mâtete 'o Singapour 'o nâ 'ava'e 'e piti hope'a nei. 'Ua faaoti te 'Apooraahau 'e tape'a noa te mau tarifa môri 'i ni'a 'i tô na faito nei nô te 'ava'e titema.

'E turu te Fenua 'i te faahoturaa 'a te mau taiete 'o Porinetia

Nâ roto ihoâ 'i tâ na poritita pa'epa'e 'i te mau faatupuraa 'ohipa, 'ua haamau mai na te Faatereraa 'i te tauturu nô te faturaa mai te mau taiete rii na'ina'i, 'i te mau tauihaa nô te haamaita'i atu â 'i tâ na 'imiraa.

'Ua fârii te 'Apooraahau 'e faataa 'e 440 000 toata nô te turu 'i te hô'ê taiete 'o te 'opua ra 'e poro'i 'i te tauihaa 'ohipa 'i ni'a 'i te faito moni ra 'e 1 118 747 toata. Nâ roto 'i teie tauturu 'e ora mai 10 rima 'ohipa 'e tihepu mai 'o ia 'e 2 taata hau.

Te tâtararaa parau 'o te rave'a mâ'imiraa repo 'i raro 'i te moana porinetia

'Ua riro noa na te vairaa repo faufaa 'i raro 'i te moana 'ei faahinaarora nô te faa'ohipa 'i te pae 'o te moihaa pâruru anei (faa'ohiparaa moni, tapihaaraa, poritita, 'e totaiete).

'Ua tupu mai na te tahi mau mâ'imiraa repo 'i raro 'i te area moana fatuhia 'e Porinetia. 'E 'ua 'itehia mai 'e rave rau huru repo 'auri, 'i roto te vai nei te cobalt, 'o te reira te repo faahiahia roa a'e. nô te reira tumu 'e hinaaro ai 'ô Porinetia 'e tapura 'i te reira 'ei faufaa tumu nâ nâ.

'Ua faataahia na 'e 6 742 243 toata, 'i mê 'i ma'iri a'e nei faa-au-hia nô te 9 'ava'e.

'Ua matara mai te mau numera mâtâmua 'i te 17 'o atopa nei, nô te huru 'o te faufaa repo 'e vai nei 'e te mau vâhi te reira 'o ia.

Te piti 'o te tuhaa 'ohipa 'o te faaotiraa ia 'i te vâhi 'i reira 'e ravehia ai te mau hi'opo'araa hohonu hou 'a 'itehia mai ai te rave'a nô te 'ohi 'i teie faufaa mâ te 'ore 'e tû'ino 'i te 'aua natura. 'I te area hope'a matahiti nei 'e 'itehia mai ai tauâ mau rave'a ra.

'Opuaraa ture Fenua nô te nohorea totiare

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

'Ua vauvau te Faaterahau 'o te nohoraa 'i mua 'i te 'Apooraahau 'i te 'epitetore 'e faa'ite ra 'i te 'opuaraa ture Fenua nô te faarava'i 'i te faaueraa mana nô te 2 'o titema 1999 nô te nohoraa totiare 'i Porinetia nei.

Te mau tauiraa 'e nehenehe ai 'i te pû 'a te OPH 'e fatu mai 'i te mau nohoraa ôti noa 'e aore râ 'o tei roto noa ra 'i te paturaa (VEFA) 'aore râ 'e hoo mai 'ia ôti nehenehe roa te paturaa (VT) 'o te fare teitei 'aore râ hô'ê tuhaa 'o tauâ fare faati'ahia 'e te taiete unuma. 'E mea nâ roto 'i te hooraa mai, 'i 2017 ra, 'i te mau fare teitei 'i ni'a 'i te mâtete tarenahia nô te tapihoo VEFA, 'ua fatu mai te OPH 'e 200 nohoraa, mai teie :

- Te mau nohoraa tei roto noa 'i te faati'araa, 'e 'o tei fatu 'i te parau faati'a mana ;
- Te mau nohoraa tei roto noa 'i te paturaa 'e te hoohia nei 'aore râ 'ua ôti 'i te patuhia, 'e 'o tei faatae 'i te aniraa parau faati'a.

'E maha tarena ma'itihia, 'i â tapurahia ra te OPH 'i roto 'i te araraa 'i ni'a 'i te mau hape 'i tupu na mai roto mai 'i te faaueraa 'a te 'Apooraa Tooiva 'o Farani 'i ni'a 'i teie tumu parau. 'E nô te 'oreraa 'e ture 'e nehenehe ai 'i â na 'e hoo mai 'i te mau fare ôti noa, 'ua hoo noa mai te OPH hô'ê tuhaa noa 'o tauâ mau fare teitei. nô te reira 'e ia-au 'i te faaueraa 'e mana nei e'ita te mana totiare 'e nehenehe 'e fatu 'i te tâato'araa 'o te fare teitei 'ia-au ho'i 'i te 'opuaraa 'a te OPH. Nâ teie faaueraa mana 'i tâpe'a 'i te tereraa 'ohipa 'a te OPH.

Nô te reira 'e nô te 'oreraa te OPH 'e topa 'i roto 'i teie faautu'araa, nâ teie 'opuaraa ture Fenua 'e faarava'i 'i te tereraa 'ohipa ti'a nô te mau faturaa fare teitei 'a te OPH. Nâ teie 'opuaraa ture Fenua 'e tau'i 'i te faaueraa mana 'o te 2 'o titema 1999 nô te mau fare totiare 'i Porinetia 'e nâ na 'e arata'i ti'a 'i te mau faturaa tuhaa fare 'aore râ te fare tâato'a, tei ôti 'e tei roto noa 'i te 'opuaraa.

Teie râ, 'o te mau paturaa 'âpî 'aore râ 'o tei faa'âpî roahia, te nehenehe 'e hoo mai. 'E 'opuaraa teie 'e ô 'i roto 'i te pu'e tau 'auhune 'e te mau 'opuaraa paturaa fare teitei 'a te mau taiete tivira. 'E arata'iraa pâpû 'i mua 'i te ture nô te hoo mai te OPH 'e 200 nohoraa VEFA 'e VAT 'i te matahiti 'ia-au 'i tei tarenahia 'ia fatu te Fenua 'e 3 000 nohoraa totiare. 'E faatehia teie 'opuaraa ture Fenua 'i roto 'i te matuturaa 'a tō te Fare Rau Maire hou te hi'opo'araa 'a te 'Apooraa rahi 'a Porinetia.

Te vairaa 'o te tauturu nô faturaa mai 'i te materia ratioparauparau

'Ua 'ite-au te 'Apooraahau 'i te nuuraa 'o te tauturu nô te faturaa te feiâ toro'a tautai 'i te materia ratioparauparau, 'i atopa 'e novema nei, 'ua faaâra na te DPAM 'i te feiâ toro'a tautai, nô te titau manihini 'i â râtou 'i â tâmau 'i te ratioparauparau, 'inaha 'ua faataa te Fenua 'i te tauturu nô te hoo mai râtou 'i te reira materia.

'I te 27 'o novema, 'ua faaterehia teie tauturu, 'e 36 poti tautai nâ tua 'o tei pâhono mai. 'E 4 taiete 'âpî 'o tei faatae mai 'i tâ râtou aniraa. Te tahi atu mau poti, poti 'auhopu, 'e poti mârara. 'ua faatere ato'ahia teie tauturu nô te rahiraa 113 'o tei pâhono 'e 'o tei piâhia 'i roto 'i te ve'a 'a te Hau. Nô teie tauturu 'ua faa-au-hia mai te 1 'o tenuare, te faaho'iraa 50% 'o te moni tumu 'o teie materia 'e te tâmaumauraa. 'E hope teie tauturu 'i te 31 'o titema 2019. 'Ia tae 'i te reira 'oti'a 'e amo te feiâ tautai 100% 'o te tarifa ratioparauparau, nô reira nô râtou 'o tei 'ore â 'i poro'i 'i tâ râtou 'a haapeepee atu 'i te piha 'ohipa 'a te DPAM.

Te mau arata'iraa tinei 'i ni'a 'i te vâhi 'ohiparaa : te mahana 'a te mau rauti tinei 'i te 4 'o titema

Te faanaho nei te Faatereraa 'o te 'ohipa 'i te 4 'o titema, 'i raro a'e 'i te peretiteniraa 'a te Faaterehau 'o te fâriiraa râtere 'e te 'ohipa, hâpa'o 'i te mau auraa 'e te mau 'apooraa mana, 'i te hô'ê mahana faataahia nâ te mau rauti 'e poro 'i te mau tineiraa 'ati. Nô 2017 mai teie faanahoraa, nô te faafârerei 'i te mau rauti nô te 'aitau parau 'ia nuu te rave'a pâruru 'i ni'a 'i te mau vâhi raveraa 'ohipa. 'I reira ato'a 'e rahi mai ai te 'ite nâ roto 'i te mau turamaraa hau atu.

Te mau tumu parau 'i tape'ahia mai nô teie matahiti 'o te tineiraa 'i te mau 'ati 'i roto 'i te mau taiete, 'e 5 uiraa 'aua haati 'i teie tarena :

- Te arata'iraa 'a te 'apooraa 'a te feiâ rave 'ohipa 'i mua 'i teie tumu parau ;
- Te mau faataupupuraa 'i te tinei 'ati 'i roto 'i te mau taiete. 'e nahea 'i te 'aro 'i te reira ?
- Nâhea 'i te arata'i 'i te feruriraa 'i mua hou te tâtâ'iraa 'ê'a 'o te tineiraa 'ati ?
- Nâhea 'i â tâhô'ê mai te faatereraa taiete ?
- Nâhea 'i â faatupu 'i te autahi 'i rotopû 'i te mau rauti tinei 'â te taiete, nâ reira 'e tô râpae'au mai ?

Te mau mana'o 'e mâiha mai 'e pû'ohuhia, faaho'ihia atu ai 'i roto 'i te mau rauti nâ roto 'i te rata turama 'a te Faatereraa 'o te 'ohipa « Tûârai infos ». 'O te reira te niu 'o te 'ohipa 'i roto 'i te faatupuraa pâruru 'i te êa 'e te 'ati 'i ni'a 'i te 'ohipa. Nâ te faa'ohiparaa 'i roto 'i te mau taiete 'o te fenua nei 'e pâhono mai 'i te 'i ni'a 'i te maita'i anei 'o te mau 'opuaraa 'i haamauhia.

'E 'iritihia teie mahana rururaa nâ te rahiraa hânere taata 'oo te titau manihinihia, 'o te ti'a mai nô te faa'ite mai 'i te mau tineiraa 'e ravehia 'e ratou 'i roto 'i te vâhi 'ohiparaa. Nô te feiâ hâpa'o QSE, te mau raatira 'ohipa, pâpa'i parau 'o te CHSCT, te mau faaô tonohia mai 'e te Faatereraa 'o te Ohipa, te mau taote 'ohipa 'e te feiâ 'e ô 'i roto 'i te parau pâruru 'ati 'i roto 'i te mau taiete 'ohipa.

'Opuaraa ture Fenua 'e faaotiraa mana 'e tauira 'i te mau rave'a tauturu nô te rênî roro uira (DAD), tauturu nô te pû'oiraa Itenati (ACI) 'e te fatupuraa 'i te rave'a tauturu nô te fariuraa 'i te Rorouira (AID)

Nâ roto 'i te tutavaraa 'ia aveave te rênî rorouira, 'ua faaoti te 'Apooraahau hô'ê fâ, 'e faa'ohie 'i te mau faturaa rênî 'itenati nô te pa'epa'e 'i te tauraa tau 'e te 'imiraa faufaa nâ roto 'i te 'itenati. Teie atu ra ia te mau tauturu 'i haamauhia.

Tauturu nô te mau pû'oiraa 'a te mau taiete (ACI), mâ te mâ'iti 'ore 'i te taiete, te pû'oiraa 'itenati nô te taiete unuma. Nô te (ACI) numerahia 'i ni'a 'i te niu 'o te âmoraa 'a nâ pae 'e piti, tei te au 'o te tauihaa 'e te huru tâmaumauraa titauhia nô te pû'oiraa 'itenati.

Te tauturu nô te puôiraa nâ te mau taiete (ACI) nô te 'âpee ia 'i te pû'oiraa 'e te âmaumauraa 'itenati noa atu 'eaha te taiete 'imiraa. 'E tauturu teie nô te mau taiete 'e maiha 'âpî mai. Nô te DAD 'e âmo 'âpiti ia, tei te au râ 'o te 'opuaraa, e'ita râ 'e tahiti 'i te 50% 'o te faufaa faa'ohipa, 'e vai râ 'i roto 'i te 'oti'a 'e 7% 'o te tauturu.

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

‘Ua hi’opo’a te ‘Apooraahau ‘i te mau tauuiuraa, ‘o teie :

- ‘A tahi, haamaraa ‘i te tauturu ACI mâ te ‘iriti ‘i te tauturu ‘a te mau taiete na’ina’i roa (TPE), ‘e te haamaraaraa ‘i te aroaro tauturu nô te pû’oiraa rênî ‘itenati ia-au ‘i te tapura faufaa ‘o tâ na ‘e tuu nô te hoo mai ‘i te mâtéria rorouira, nô te mau taiete ‘e faa’ohipa ‘e 5 mirioni ‘i te matahiti.
- Te tahi, haamaita’i ‘i te pa’epa’e nâ te ACI nâ roto ‘i te faa’aanoraa ‘i te faito ‘o te « faahoturaa taiete maiha ‘âpî », ‘ia fâna’o te mau mâtete ‘âpî (tô te fenua nei ‘e tô râpae mai), mâ te tâ’oti’a ‘i te DAD nâ te mau taiete ‘e 20 taata rave ‘ohipa ‘e te faa’oreraa ‘i te tuhaa « faatupu rorouira ».

Nô te faarava’i roa ‘i teie râve’a tauturu, ‘ua hi’opo’a ato’a te ‘Apooraahau ‘i te ‘opuaraa tauturu nô te faafâriuraa ‘i ni’a ‘i te rorouira (AID).

Hô’ê-â teie tauturu ‘e tâ te ACI, ‘ia fâna’o ato’a te mau tâatira ‘e ‘ohipa tâmoni ‘ore nei, ‘e ‘o tei tapurahia ‘i Porinetia nei ‘i te maororaa ‘e 3 a’e matahiti, ‘e te ‘ohipa nei ‘i te pae ‘o te faaho’iraa ‘i te taata ‘i ni’a ‘i te ‘â’e ‘o te ‘ohipa, te autâhôte totiare ‘e te aupuruaêa ‘e te fatu nei ‘i te piha ‘ohipa tamau ‘e te ‘opuaraa faafâriu itenati tâ râtou, ‘e fâna’o râtou ‘i te tauturu moni nô te fatu mai ‘i te moihaa rorouira ‘e te pû’oiraa ‘itenati.

Te 13 ‘o te noera ‘a te Rima’î

Mai te 6 tae atu ‘i te 24 ‘o titema nei, ‘e tupu ‘i Mama’o te 13 ‘o te noera ‘a te Rima’î, faaineinehia ‘e tomite « Tahiti ‘i te Rima Rau », peretitenihia ‘e Nathalie Teariki. Piri ‘i te 80 rahu’a nô Tahiti ‘e te mau motu te faa’ite mai ‘i tâ râtou mau tao’a hamani, ‘amui ato’a mai te feiâ taurumi ‘e tatau.

Te « Hei ‘o Noera ! » tâ râtou ia tumu parau ‘i teie matahiti. Te mau tao’a faa’una’una nô teie mau ‘oro’a hope’a matahiti. Faataahia te mau tata’uraa : vehi turu’a, hei noera, tifaifai nô te ‘aiû. ‘i te 23 ‘o titema ‘e tupu te ‘opereraa rê ‘i te hora 10.

Nô te taime mâtâmua târenahia, Te hâmani mâa, porotêraa ‘e te ‘ori. Nô te mono ‘i te pûtê uraina, ‘e hâpîihia te hâmaniraa ‘ete pae’ore ‘i te mau mahana piti ‘e mahana maha ‘i te hora 9 tae ‘i te hora 11. ‘E fariihia te taata noa ‘i â tapura ‘i â râtou ‘i ni’a ‘i te ‘itenati ‘o te piha ‘a te rima’î www.artisanat.pf, ‘e ho’i atu ihoa te taata ‘e tâ na ‘ete pae’ore.

‘I te mau mahana mâa ‘e tapati, ‘e nehenehe ‘i te taata ‘e faaô ‘i roto ‘i te ‘amaa ‘o te ta’ere ‘e te rima’î, ‘utuutu mâa, porotêraa ‘e te ‘ori, te tomoraa ‘o teie noera rima’î, ‘i te mahana toru 6 ‘o titema hora 10 ‘i Mama’o. te mau hora nô te huiraatira hora 9 tae ‘i te hora 5 ‘e te ‘âfa. Nô teie ‘oro’a, ‘ua faataa te ‘Apooraahau 13 800 000 toata.

Te tomite hi’opo’a ‘e mâ’iti nô te 17raa ‘o te tata’uraa hoho’a tâviri ‘a tô ‘Oteania

Mai 2004, ‘ua riro riro roa te FIFO ‘ei fâreireira tumu nô te mai hôho’a tâvirihia ‘i ‘Oteania. O tei ana’e ra te ta’urua rahi ‘e haaputupu mai nei ‘i te feiâ toro’a tâviri hôho’a reo farani reoa peretâne, te pee mai nei te aata nô te ‘ite ‘i te rauraa ‘o te faufaa ‘o teie mau fenua tâ râtou ta’ere ‘e te huru ‘o te mau nunaa ‘Oteania.

'I te mau matahiti ato'a 'ua riro noa na 'o Papeete 'ei 'oire pû 'o te hôho'a tâviri 'o 'Oteania, 'ei 'oire tau'ati 'i te mau nunaa ma'ohi, micronetia, meranetia. 'Ei tahua 'aitauiraa parau, fâreireira 'e te 'opere-au-maite, 'o 'Oteania tâato'a, te fâreirei nô te hohora 'i te reo mau 'i mua 'i tô te ao nei. 'Ua riro ato'a te FIFO 'ei fâreireira ta'ere 'a te mau nunaa nâ roto 'i te mau hoho'a tâviri. 'E tupu te FIFO 'o teie matahiti 'i te 1 tae atu 'i te 9 'o feppure 2020 'i te fare Tauhiti Nui.

Te tomite hi'opo'a nô te 17raa 'o te FIFO peretitenihia 'e Eric Barbier, toro'a pâpa'i 'e tâviri hoho'a ; 'âpitihi 'o ia 'e :

- Paul Damian, taata auteraria, pâpa'i 'i te hoho'a rê Gurrumul, rê taa'ê 'a te tomite FIFO 2019 ;
- Lisa Taouma, vahine Maori, faatere 'i te TikiLounge, taiete 'afata teata Coconet TV, pâpa'i hoho'a Marks of Mana ;
- Emmanuel Kasarherou, mono faatere 'i te 'amaa tauihaa faaherehere, peretiteni 'o te taiete 'Oteania ;
- Tauarii Lee, mono faatere pâpa'i ve'a Porinetia tahi ;
- Jacques Vernaudon, 'oromrtua reo 'i te hâpiiraa teitei 'a Porinetia.

Nô teie matahiti, 177 hoho'a tâviri tei tapurahia 'e 'o tei tuuhia 'i raro a'e 'i te pupu faanaho 'ohipa. 'e 62 hoho'a tei tape'ahia nô te tata'u.

'E 7 hoho'a tâvirihia 'e tô te fenua nei. Nâ roto 'i te mau piha 'ohipa 'a te Hau 'o tei faaô 'i roto 'i te faanahoraa 'ohipa, 'e nâ roto 'i te piha 'a te SCAN, 'e tauturu moni ato'a râ tâ te Hau 'e faataa nô teie fâreireira rahi.

Mahana 'a tô te ao nei nô te ti'araa mana 'o te mau huma

'I ni'a 'i te tumu parau « Tâ'u Porinetia Tâho'e », 'ua faa-au-hia hô'ê mahana nô te ti'araa mana 'o te taata huma nâ te ao nei, 'e tupu te reira 'i te 3 'o titema nei, 'i Aora'i Tini Hau 'i te taime po'ipo'i 'e 'i te Peretiteniraa 'i te avatea.

Te hinaaro mau 'o te Faateraa Fenua 'ia 'âano atu â te faaitoitoraa 'i te auraroraa 'i te ti'araa mana 'o te taata huma, 'i â faaôhia mai te mau huma 'i roto 'i te oraraa 'o te taata noa, 'i â rahi te turamaraa 'i ni'a 'i te mau arata'iraa 'a te Hau 'i te pae anei 'o te 'o te mau mana 'âpî, 'e te tutavaraa rahi 'a te puai ora 'o Porinetia.

Faaôraa 'i te GIP Tamarii 'Ati

maoti te tauraa 'â te mau piha totiare haamatahia 'i mâti 2018, 'ua ti'a mai te piha faaâraraa turuhia 'e te piha pâruru. Nô te reira, 'o te mau arata'iraa rû 'itehia mai, 'e haapaari 'i te auraa 'i rotopû 'i te mau 'âmaa 'e rohi nei nô te pâruru 'i te mau tamarii 'i roto 'i te fifi te 'imihia nei te mau rave'a nô te haamaita'i atu â 'i teie 'ohipa 'amui 'a te mau piha 'ohipa 'a te Hau, nâ reira 'e pâhono mai 'i te hinaaro 'o te hâpiiraa totiare 'e te arata'iraa ture rû nô râtou 'i roto 'i te 'ati. Tei te au ato'a ho'i 'o te puraraa 'o tô tâtou mau motu te tâfifiraa, 'itehia mai ai teie rave'a nô te fâroo 'ite mau parau nô roto mai 'i te mau tamarii 'i roto 'i te fifi 'o teie te tahi nuuraa rahi 'i roto 'i te 'ite â raa hia te fifi mau 'o te tamarii.

Nâ roto 'i te faaineineraa 'ohipa 'a te Faatereraa Totiare, te 'utuâfare 'e te autâhôte 'e te tu'ati'atiraa niuniu 119 'a te Fenua, 'ua pâpû te hinaaro tano 'o teie rave'a. nâ te taiete ONATI 'e parau mai ra 'i te neheneheraa 'e faa'aano teie rave'a niuniu parauparau. Te tahi 'o te 'ohipa 'amuiraa 'e te tiriûna, te Faatereraa 'o te hâpiiraa, te faatereraa 'o te êa 'o te hâmani mai 'i te mau rave'a 'ohipa 'e te haamauraa 'i te 'opereraa parau faaâra tano.

Nô te 'ohipa taieteraa 'e te GIP nô te Tamarii 'Ati, faataahia 'e piti tau'aparauraa nâ roto 'i te 'itenati 'ia nehenehe 'i te mau 'ihi 'o teie 'opuaraa 'ia 'ite 'i te nuuraa 'ohipa 'e te uiraa pâpû 'i ni'a 'i te tereraa 'ohipa. Nô ni'a 'i te âtaata 'o te faa'ohiaraa, 'e tupu te tahi haapaariraa nô te haamaita'i 'i teie rave'a niuniu matie. Nô te faatere 'i teie numera 119 titauhia 1 mirioni 'i te matahiti. Nô te faatapae roa 'i teie pû'oiraa numera 119, 'ua ineine ia te Peretiteni 'o Porinetia 'e ani 'i â faaôhia tâtou 'i roto 'i te 'Amuiraa 'ohipa huiraaatira GIP nô te tamarii 'i roto 'i te fifi.

-0-0-0-0-0-